

Ciao tutti

jun 05 2011

De Pazzi-samenzwering

Curiosita - Weetjes Geen reacties »

Zoals ik gisteren beloofde, neemt Esther van Veen, auteur van de nieuwe Dominicus stedengids Florence, ons vandaag mee terug in de tijd, naar het jaar 1478...

'Het was paaszondag, 26 april 1478. Heel Florence, inclusief de De' Medici, kwam in vol ornaat samen in de dom om de heiligste dag van het jaar te vieren. Tijdens de mis begonnen opeens de klokken in Giotto's Campanile te luiden.

Tegelijkertijd waren zo'n tienduizend gelovigen er getuige van hoe tijdens het zegenen van de hostie (het door de samenzweerders afgesproken teken) de nietsvermoedende Giuliano de' Medici vanuit het niets maar liefst negentien keer met een mes werd gestoken, door Bernardo Baroncelli en Francesco de' Pazzi.

Giuliano de' Medici

Francesco stak in blinde woede zo wild op Giuliano in, dat hij zichzelf in z'n dijbeen stak. Op hetzelfde moment pakte de hand van priester Maffei de schouder van Lorenzo de'Medici, Giuliano's broer. Toen Lorenzo zich omdraaide, werd hij met een mes in zijn hals gestoken. Hij raakte gewond onder zijn rechteroor.

Na een zwaardgevecht zag Lorenzo kans met behulp van zijn vrienden, onder wie de dichter en humanist Angelo Poliziano, de kunstenaar Verrocchio en de architect Michelozzo, via het altaar de noordelijke sacristie in te vluchten. De bronzen deuren werden gesloten en gebarricadeerd om de gewonde en luid om zijn broer roepende Lorenzo te beschermen en te kalmeren.

Zijn geliefde broer Giuliano lag inmiddels levenloos op de vloer van de kathedraal, in een steeds groter wordende plas bloed. Eigenlijk was Giuliano niet eens van plan geweest naar de mis te gaan. Hij lag ziek op bed, tot hij door de samenzweerders, die logen dat Lorenzo hen gestuurd had, thuis werd bezocht om hem op te halen.

In de volgepakte kerk was inmiddels een enorme chaos uitgebroken. Mensen probeerden schreeuwend en in blinde paniek zo snel mogelijk naar buiten te geraken. De samenzweerders werden door Lorenzo's woedende gevolg de kerk uitgejaagd, en vluchtten naar het Pazzi-paleis.

Toen de kathedraal leeg was, werd Lorenzo door zijn aanhangers naar zijn paleis gebracht, waar gewapende medestanders hem ter bescherming opwachtten. Aartsbisschop Salviati, een van de samenzweerders, probeerde ondertussen een staatsgreep te plegen in het stadhuis.

Nadat zijn aanval op de *gonfaloniere* mislukte en hij gevangen werd genomen, werd de klok in de toren van het Palazzo della Signoria geluid om de Florentijnen te alarmeren. Ze werden opgeroepen om zich bewapend te verzamelen op het plein voor het stadhuis. Toen de buiten de stad gereedstaande hulptroepen van de samenzweerders het kloggelui hoorden, wisten ze dat de aanval mislukt was, en maakten ze rechtsomkeert.

Florence was in alle staten na deze hondsbrutale moordpartij in hun heilige dom op de populaire De' Medici-broers en de daaropvolgende mislukte coup. Hoewel Lorenzo de inwoners van de stad nog tot kalmte probeerde te manen, werd Florence overspoeld door een golf van geweld. Drie dagen lang vloeide het bloed rijkelijk door de straten.

De leden van de Pazzi- en Salviati-families en hun medestanders werden opgepakt, gemarteld en vermoord. Sommige samenzweerdere werden van de toren van het stadhuis geduwd om door een menigte gelyncht en met spades in stukken gehakt te worden. Anderen werden gevierendeeld of opgehangen.

De rottende lijken van zo'n zestig tot tachtig samenzweerdere (en hun onfortuinlijke, vaak onschuldige familieleden) hingen wekenlang te bungelen aan de gevels van het Palazzo Vecchio en het Bargello en op het Piazza della Signoria, als waarschuwing voor overige vijanden van de familie De' Medici.

De meest macabere aanblik bood aartsbisschop Salviati, die al stuiptrekkend zijn tanden had vastgebeten in het naakte lichaam van Francesco de' Pazzi. Botticelli schilderde de gehangene levensgroot op een grote toegangsdeur van het Palazzo della Signoria.

De huurmoordenaar Baroncelli, die naar Constantinopel gevlucht was, werd dankzij Lorenzo's goede verhouding met de Turkse Sultan Mohammed II aan Florence uitgeleverd. Hij werd als laatste opgehangen, ongeveer een jaar na de anderen. Leonardo da Vinci maakte nog een tekening van zijn dode lichaam, bungelend aan een strop uit een raam van het Bargello.

De overgebleven families van de samenzweerders werden verbannen, hun bezittingen werden geconfisqueerd en alle herinneringen aan hen werden uit het straatbeeld verwijderd. Geen steen in Florence die nog aan een Pazzi of Salviati herinnert...

Ciao Tutti – Winnaar Reisverslagen Travvies, www.ciaotutti.nl door Saskia Balmaekers

